

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Prima pars.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

horreo diaboli quidā in horreo paradisi. tūc xps mittet messores
i. angelos q̄ p̄ vniuersū mōm colligent om̄s hoīes resuscitados
¶ Pena zizanie. i. malorum hoīm triplīter describit̄. Primo
q̄tum ad sepatōnē bonoz. colliget̄ em̄ p̄o zizania de medio
tritici. licet igit̄ mixti sint nunc mali cū bonis. p̄pter quā mixtio
nem deus etiā sustinet eoz̄ scelera. in die tñ iudicij sepabuntur
et ex tūc nullū comod̄ habebunt a sc̄is. Secda pena est maloz
colligatio. Mat. 22. Ligatis pedibz et manibz p̄scent̄ in tene
bras. ligabunt̄ aut̄ in fasciculos. qz̄ vsurarius cum vsurarijs in
vna fasce. auari cū auaris. homicide cū homicidis. falsarij cū falsa
rijs. luxuriosi cū luxuriosis. gulosi cū gulosis. heu q̄ infelix con
sortiū. heu q̄ miserimi fasciculi. Isa. 1. Ve genti peccatrix popu
lo graui iniquitate. femina neq̄ filijs scelerat̄. Tercia pena est
gehennē inferni. qz̄ ideo ligabunt̄ in fasciculos vt̄ conburantur
aburentur p̄tiores nec consumerent̄ vt̄ vita penalis sit p̄petua
Isa. 62. vermis eoz̄ non moriet̄. ⁊ ignis non extinguet̄. Triti
cum aut̄. electi qui sunt triturai flagello p̄secutionū ⁊ tempta
tionuz. vt̄ in eis nulla sit palea vel macula. ipsi aggregabuntur
in horreum dei qd̄ est celestis p̄ria. ad quā nos p̄ducatur xps.

In festo purificationis beate marie virgi nis introductio Sermo xxv.

D̄sc̄q̄ impleti sunt dies purgationis marie s̄m̄ legez
moysi ⁊c. Luc. 2. videmus qz̄ si aliquis indignus lo
quat̄ de aliqua excellenti ⁊ nobili p̄sona. illi d̄ qz̄ de
beret os suū lauare vt̄ dignū loqueret̄. Locuturus sū
autem carissimi fratres de purificatione v̄rginis imaculate. vñ
necessariū est me loquentē purificari mentē. ⁊ labijs mundari
Isa. 6. V̄r̄ pollutus labijs ego sum ⁊ in medio p̄p̄i polluta la
bia habentis ego habito. p̄c̄ibz igit̄ imaculate v̄rginis mit̄
tat̄ d̄ns seraphim de celis. qui tangat labia. iniquitates auferat
⁊ nostra p̄c̄a emundet. quaten⁹ de purificatione purissime v̄r
ginis aliqd̄ sibi placitum possim dicē qd̄ vt̄ nobis ipsa v̄rgo
impetret salutatione eā angelica venerem̄ dicentes. aue maria.

Prima pars

¶

D̄sc̄q̄ impleti sunt dies. festuz purificationis v̄rgi
nis antiquitus non fiebat. tempe aut̄ Iustiniani au
gusti apud constantinopoliz. facta ē mortalitas magna
hoīm. Cūqz̄ plaga mualesceret. nec vllū remediū posset repiri
reuelatū ē eudā sancto viro. vt̄. 4.º nonas februarij purificatō
beate v̄ginis ⁊ ipap̄ati d̄ni celebraēt ⁊ sic cessat̄ pestilentia i hoībz

quam solennitatem dum fideles celebrarent: omnis mortalitas
cessauit. Dicit autem Ippapanti grece obuiatio latine quia puero
ihesu hodie presentato in templo obuiauerunt exultantes syme
on iustus et anna prophetissa. et de ista purificatione uirginis et christi
obuiatione agitur in presenti euangelio. in quo primo agitur de
humili obseruatione legis. Secundo de longa expectatione senioris
ibi: et ecce homo erat etc: Tercio de deuota solatione ama
toris. ibi: et uenit in spiritu etc: Propter primum est sciendum quod pre
ceptum erat in lege. Leui. 12. quod mulier que suscepto semine pa
reret masculum esset immunda septem diebus. die autem octauo
circumdebat puer. ipsa uero manebat triginta tribus diebus
in sanguine purificationis sue. a die circuncisionis infantis. infra
quod tempus non erat immunda: nec tamen licebat ei ingredi domum
Completo uero triginta tribus diebus qui cum septem preceden
tibus fiunt quadraginta. ipsa mulier ueniebat ad templum pre
sentans puerum natum domino. et offerens pro se et puero sacrificium
Si autem feminam peperisset omnes dies supradicti duplicabantur
dies enim immunde erant quatuordecim. et dies purificationis sex
aginta sex. qui simul iuncti fiunt octuaginta. Tria igitur fiebant.
quadragesimo die a natiuitate infantis. quia ascendebat puer
per ad templum et offerebat pro peccato suo turturam aut pullum
columbe. Secundo natum puerum offerebat et presentabat domino. Ter
cio si erat diues offerebat pro puero agnum anniculum. Si autem
erat pauper offerebat pullum columbe uel turturam. hoc gene
raliter fiebat de quocumque qui nascebat: siue esset primogenitus
siue non. Si autem infans fuerat primogenitus tunc fiebat aliquid
aliud speciale. preter ea que dicta sunt: nam dominus cum percussit
omnia primogenita egypti propter filios israel. uoluit quod ex tunc om
ne primogenitum iudeorum esset iuris sui. Si autem erat primogenitus
alterius tribus quam de leui redimebat a iure templi quicquid sicus ar
genti. primogenitum enim de tribu leui non redimebat. sed des
putabatur seruitio templi. De tribu istis scilicet de purificatione uir
ginis. de presentatione pueri et oblatione. fit mentio in prima parte
euangelij. quorum quodlibet lege moysi confirmat. dicit ergo: post
quam impleti sunt dies purgationis marie: dies scilicet 40. a natiui
tate christi. istis 40. diebus mulieres purificabantur ab immunditia
sanguinis. unde grecus post purgationis marie habet. in sangui
ne munde: secundum legem moysi: Leui. duodecimo. id est. secundum
numeros dieum quos lex moysi precipit obseruari in purgatione
parentis. **B** Queritur hic quare beata uirgo purificari
uoluit. cum ipsa non suscepto semine peperit. Sicut dicit lex domini

Sermo

sed virtute spūsan- di. ideo em̄ moyses dixit. mulier si suscepto
semine x̄. ne blasphemīā cōmitteret in vīrginez. vt dicit Bern̄
Et dicend q̄ in rei veritate b̄ta vīrgo nō indigebat purificari.
Ipsa enim est de qua d̄ Can. 4. Tota pulchra es amica mea x̄.
pariendo em̄ x̄pm nullaz atraxit maculaz. sed om̄ezm decorem
& sc̄tificationez. q̄ sc̄tificauit tabernaculuz suū altissimus. vnde
illi p̄cepto legis moysi non erat obligata. hanc tñ legem ob̄-
uauit. Primo p̄pter suā humilitatez. q̄ hūiliauit se etiā in his
ad que non tenebat. Secdo vt oñderet se matrez illius. q̄ sc̄tus
in similitudine carnis p̄c̄ti: damnauit p̄c̄m. ideo ipsa q̄si peccatrix
lege purificationis se sup̄posuit. Tercio p̄pter scandalū vitandū
& murmuracōm n̄ em̄ erat notū adhuc ip̄az acēpisse de spūsan-
do. vñ si non accessisset ad templū fuisset occasio iudeis sc̄da-
li & murmuris. Quarto vt ptus vīrgine⁹ lateret diabolū: qui
videbat sine semine pepisse & tñ accedere vidit ad templū. sic
reliquis mulieres

C 2º ponit p̄ntatio x̄pi ad templū: tu
leſt. & portauerit maria & ioseph: eū. & iſm: in hierl̄m: i brachijs
No. tag. bethleez vbi natus est dñs non distat a hierl̄m nisi per
quatuor miliaria. Nō q̄ nō erat licitū iudeis sacrificare dño in
quoāq̄ loco. sed in vno tñ. in eo viz quē elegerat dñs in ter-
ra eoz. vt d̄ Deut. 12. Locus aut̄ iste quē elegit fuit hierl̄m:
vt d̄ 3. Reg. 8. fuit aut̄ illa ciuitas cōgrua ad hęc. quā vt d̄
ipsa est in medio totius terre habitabilis. nūc verō q̄ cultus dei
ampliat⁹ ē. vbiq̄ potest dño sacrificari. vnde hoc p̄dixit dñs
Galac̄. 1. ab ortu solis vsq̄ ad occasum magnū est nomē meū
in ge. 12. & in oī loco sacrificat & offert nōi meo oblatio mū-
da. Deū ponit ad qd̄ detulerint eū in hierl̄m. q̄: vt listerent
.i. offerrent & ascerarent aut p̄ntarent: eum dño: p̄ntauit ma-
ria p̄uezz gr̄as agens deo p̄ri de tanto munere q̄ ipsa vgo cō-
tepat & pepat. & q̄ in hac ple dignissima deo p̄ri cōmunicabat
Considera qd̄ forte vīrgo omuerit cū deo p̄ri p̄sentauit infantē
exultauit corde in spū & gr̄as agendo illa vel filia verba dicebat
ecce p̄r celestis ecce noua p̄genies celo alto dimissa. ecce tibi p̄-
sento filiū tuū eternalr & meuz t̄paliter. presento tibi eū. q̄ tibi
semp est p̄ns. Gr̄as ago tibi q̄ in hac ple dignissima. quā con-
cep̄i mirabilr. peperiq̄ singulr tibi cōico. ex t̄pe em̄ illius sum
mater cui⁹ tu es p̄r eternus. oblatōez tibi offero nouā. verbuz
tuar̄ caro factum est. qui semetip̄m offert tibi p̄ mundi salute.
inter hęc obtuli p̄uezz: sicut scriptuz est in lege dñi: adducit le-
gis testimoniu. vbi p̄cepit talis p̄sentatio infantuz: quia om̄e
ma. ulinū adaperiens vuluaz: .i. qd̄ aperta matrice prodit in

mundū: sanctuz dño vocabitur: id est sanctificabitur et presen-
 tabitur dño. Nec lex habet Exo. 13. ubi dixit dñs ad moysen
 Sanctifica mihi omne primogenitū quod aperit vuluam in filijs
 isrl tam de hominibz q̄ de iumentis. mea em sunt oia. Itē eodē
 li. 34. omne qd̄ aperit vuluā generis masculini meuz ē. huic at
 legi xps non erat obligatus quia clauso v̄ginis vtero exiit
 sicut radius solis vitæ penetrat incofractuz. **D** Nota q̄
 ista representatio infantis ad templuz p̄pter. 4. facta est. Primo
 vt ex hoc ostenderet q̄ ipse erat dei. ideo tanq̄ res dei erat ei p̄-
 sentandus. vnde b̄ta virgo xpm infantē representatē debuit q̄
 nihil est ita dei p̄fis sicut vnigenit⁹ filius eius. d̄ quo angelus
 ad v̄ginē p̄dixerat. qd̄ naceret ex te sc̄m x̄. Secdo vt osten-
 deret ex hoc q̄ nō soluz erat dei. h̄ etiaz a deo qui operatur for-
 mationē corpis. creat aiā et eam corpi infundit. q̄ vero diui-
 na virtus singula opata est in cōceptu saluatois. quia absq̄ vl-
 lo adiutorio vere facta est illa cōceptio et formatio corpis i m̄stā-
 ti. Ideo inter om̄s infantes ipse debuit p̄itari. Tercio representa-
 batur infans vt ex hoc esset dño asceratus. p̄pter hoc aut xpus
 presentat⁹ nō est. q̄ ab instanti sue cōceptionis sc̄us sc̄oz fuit
 Quarto ideo p̄tabatur infans. vt ex tūc deus custodiret natā
 creaturā. h̄ nec p̄pter hoc fuit xps presentatus. q̄ semp̄ illi erat
 diuinitas vnica custodiens hōiem. Tercio tangit hostie oblatō
 : et vt darent hostiam: dabat hostia pro nato infante. p̄o quidez
 in laudem dei. 2.º q̄si in reōpensationē. vt ex quo deus creatu-
 ram dederat. ei fieret hostie retributio. 3.º ex hac obligatione ho-
 stie daret̄ intelligi q̄ omnia t̄palia sunt a deo. Deinde adducit
 legis cōcordantiā: s̄m q̄ dictuz est in lege dñi: Leui. 12. Par-
 turtuz aut duos pullos colūbaz: q̄ beata v̄rgo nō obtulit
 hostiam diuitū h̄ paupm. Ideo b̄tus Lucas nō facit aliquā mē-
 tionē de oblatione diuitū. obtulit ergo b̄ta virgo par turtu-
 rum aut duos pullos colūbe. vnū in holocaustuz p̄ filio. altez
 pro pctō licet absq̄ omni fuerit pctō. Et nota q̄ licet b̄ta v̄go
 alterum istoꝝ obtulerit. sc̄z vel par turtuz vel pullos columbe
 et non vtrunq̄. euangelista tñ non dicit quid illoꝝ obtulerit
 et hoc p̄pter misteriu. q̄ turtur est castū animal. colūba vero fe-
 cunduz. in virgine fuit castitas et fecunditas. ideo vtrūq̄ posu-
 it euangelista. Et nota q̄ cū d̄ q̄ mulier pariens offerebat tur-
 turem vel pullū columbe pro pctō suo. non sic intelligēd est q̄
 peccauerit in adu cōceptus vel ptus ex libidine. non em̄ actus
 m̄simoni carnalis pctm est. h̄ excusat actus ille p̄ matrimoniū
 ne sit pctm. id dño qui m̄simoniū instituit offerebant sacrificiū